

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie voor
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Per mail verzonden aan: cie.ocw@tweedekamer.nl

DATUM

15 november 2024

KENMERK

B20241115MvdR

BETREFT

Debat begroting OCW

BIJLAGEN

-

CONTACT

Theo van Uum

TELEFOON

06-15035170

E-MAIL

thvanuum@vgn.nl

Geachte leden van de vaste commissie voor OCW,

In de week van 25 november bespreekt u de begroting 2025 van het ministerie van OCW met de daarvoor verantwoordelijke bewindspersonen. Door middel van deze brief vraagt de VGN uw aandacht voor het onderwerp mensen met een beperking en de gehandicaptenzorg.

De VGN staat ervoor dat mensen met een beperking een betekenisvol leven kunnen leiden en gewoon kunnen meedoen. Dat is onze droom, onze Visie 2030. Hier is steun voor nodig vanuit de samenleving en de overheid. Vanuit deze visie kijken we naar het beleid en begroting van OCW. Nu de begroting van OCW besproken zal worden, vraagt de VGN aandacht voor de volgende onderwerpen.

VN-verdrag verdient verdere uitwerking

Het VN-Comité doet in haar recente rapport een krachtige oproep aan de Nederlandse overheid: neem verantwoordelijkheid en zorg voor een samenleving waarin het vanzelfsprekend is dat mensen met een beperking kunnen meedoen en gelijke kansen krijgen. Als VGN delen we de kritiek van het VN-comité dat het VN-verdrag Handicap een veel betere uitwerking verdient. Bijvoorbeeld als het gaat om het zetten van stappen in een betere toegankelijkheid van het onderwijs, inclusief de leermiddelen die in het onderwijs gebruikt worden, voor kinderen en jongeren met een beperking.

Bezoekadres
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres
Postbus 413
3500 AK Utrecht

+31 (0)30 273 93 00
info@vgn.nl
vgn.nl

Er ligt een belangrijke opdracht voor OCW om met een verdere uitwerking te komen voor de aanbevelingen¹ uit het rapport gericht op ondersteuningsprogramma's voor kinderen met een handicap en meer inclusief onderwijs, waar soms ook wetswijzigingen bij nodig zijn.

Houd vast aan de aanpak Zorg in Onderwijstijd

In de beleidsnota bij de begroting van het ministerie van OCW zien we dat een start is gemaakt met een aantal stappen in de goede richting. Zoals het voornemen voor het verruimen van de mogelijkheden voor digitaal afstandsonderwijs en maatwerk. Ook zijn eerste stappen gezet richting het eenvoudiger en meer collectief organiseren van Zorg in Onderwijstijd (ZiO). Wij roepen u op vast te houden aan deze plannen om het collectief organiseren van ZiO echt eenvoudiger te gaan maken in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO). Voor zowel zorg vanuit de Jeugdwet als de Wlz.

Verbreed aanpak ZiO naar het reguliere onderwijs

Het is van groot belang om deze aanpak voort te zetten en ook te verbreden naar het reguliere onderwijs. Zie ook onze oproep in het eerdere manifest 'Jeugdzorg op school' van VO-raad, PO-raad, Sectorraad GO, Jeugdzorg Nederland, VGN, de Nederlandse ggz, Sociaal Werk Nederland en VOBC over de verbinding tussen zorg en onderwijs aan de informateur.

Bied jongeren met een beperking meer kansen om door te leren

Leren stopt niet als je 18 wordt. In deze brief vragen we daarom ook graag aandacht voor de 1600 jongeren die jaarlijks het VSO verlaten met het uitstroomprofiel dagbesteding. Zij zijn zeker nog niet uitgeleerd, maar kunnen vanwege hun beperking niet naar het beroepsonderwijs. Hetzelfde geldt voor vroegtijdig schoolverlaters die, vanuit de Wmo of Wlz, dagbesteding hebben. Deze groep valt nu tussen wal en schip. Met praktijkleertrajecten op maat op locaties voor dagbesteding zouden zij wel een aantal werknemers- en vakvaardigheden leren. Als opstap naar passend onbetaald of (deels) betaald werk.

Naar aanleiding van een motie van Lisa Westerveld vinden er onder leiding van OCW constructieve gesprekken plaats met de ministeries SZW en VWS waarin gezocht wordt naar een structurele financiering. Het is positief dat het ministerie van OCW de VGN betreft bij deze gesprekken. En we begrijpen dat het tijd vraagt om een structurele oplossing te realiseren. Maar het is van essentieel belang dat dit proces ook niet te lang duurt.

¹ We bedoelen hiermee o.m. aanbeveling 20b (over het versterken en verbreden van ondersteuningsprogramma's) en de aanbevelingen benoemd onder 53 en 54 voor meer inclusief onderwijs).

Bij de behandeling van de begroting VWS heeft Lisa Westerveld (GroenLinks-PvdA) daarom een amendement ingediend om voor één jaar overbruggings-financiering te regelen vanuit de VWS-begroting tot er een structurele financiering is. In haar reactie verwijst minister Agema naar het ministerie van Onderwijs (OCW) en kondigt aan dat de minister van OCW met een brief zal komen. Wij pleiten ervoor dat de realisatie van een structurele financiering van praktijkleertrajecten voor mensen die niet passen in het beroepsonderwijs voortvarend wordt opgepakt. Als ter overbrugging een tijdelijke oplossing nodig is, dan moet die niet vertraagd worden door bewindspersonen die naar elkaar verwijzen.

Draai de bezuiniging op praktijkleren terug

Zorg, ondersteuning en jeugdhulp zijn voor veel mensen met een beperking essentieel om een betekenisvol leven te kunnen leiden en mee te doen in de samenleving. Hiervoor zijn voldoende en goed opgeleide zorgprofessionals noodzakelijk. Het te verwachte tekort aan zorgprofessionals zal oplopen tot 23.000 fte in 2033 op basis van de nieuwste AZW-prognoses.

De subsidieregelingen Praktijkleren (OCW), Praktijkleren in de derde leerweg (SZW) en het Stagefonds Zorg (VWS) zijn juist nu meer dan ooit nodig. Deze regelingen zijn onmisbaar om de aankomende zorgprofessionals aantoonbaar bekwaam en inzetbaar te krijgen en te houden. Maar vanaf 2026 wordt er fors bezuinigd op deze subsidieregelingen. Dit is zeer onwenselijk.

Deze financiering is ook nodig om onze maatschappelijke taak, als leer-werkbedrijven, te kunnen blijven vervullen om studenten die een initiële opleiding volgen een goede stage-ervaring te bieden en een Leven Lang Ontwikkelen te faciliteren. Ook vanuit het ministerie van OCW is daar extra inzet bij nodig:

- Zet u in voor structurele en voldoende financiering van opleidingen en werkbegeleiding (wij zijn nu afhankelijk van subsidies die niet kostendekkend zijn).
- Zet u in om niet alleen passende diploma's als uitgangspunt te nemen binnen de zorg, maar kijk ook naar eerder verworven kennis en competenties (skills) en MBO-certificaten of andere formele flexibele scholing.

- Zet u in om specifieke diplomavereisten los te laten bij het behalen van beroepsregistraties en onderzoek de mogelijkheden om dit ook te kunnen behalen met flexibele onderwijsvormen voor zij-instromers of hoe skills, benodigd voor een beroepsregistratie, aangetoond kunnen worden door middel van CompetentNL.

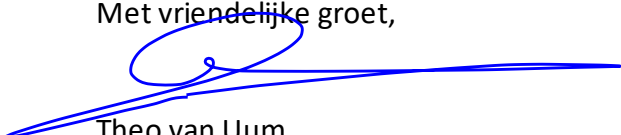
Samenwerking essentieel voor realiseren integrale aanpak

Om inclusie echt vorm en inhoud te geven is het essentieel dat veel meer bewindspersonen hun verantwoordelijkheid nemen voor het realiseren van een inclusieve samenleving, waarin meedoen vanzelfsprekend is. Daarom pleit de VGN tot slot, op alle bovenstaande punten, voor nog meer interdepartementale samenwerking van de ministeries SZW, VWS en OCW om alle vraagstukken in de volle breedte te bezien en op te pakken. Wij doen deze oproep graag ook aan de Kamer. Een integraal debat met verschillende bewindspersonen in de Tweede Kamer vergroot de kans op een integrale aanpak door het kabinet.

Uiteraard zijn we van harte bereid een nadere toelichting op deze brief te geven of andere vragen te beantwoorden. Daarvoor kunt u contact opnemen met Stijn Verbruggen, coördinator Public Affairs, via sverbruggen@vgn.nl of 06-15862082.

We wensen u een vruchtbaar begrotingsdebat. Twee miljoen mensen met een beperking en bijna tweehonderdduizend medewerkers in de gehandicaptenzorg rekenen op u!

Met vriendelijke groet,

Theo van Uum
Directeur